

SARS-CoV-2-İş Güvenliği Standardı

I. Pandemi ve İş – Daha çok iş güvenliği ve sağlığı

Korona (SARS-CoV-2) pandemisi toplumsal ve ekonomik hayatı eşit derecede sekteye uğrattı; çalışanları ve çalışmayanları. Bu pandemi durumu sayısı belli olmayan oranda insanın sağlığına ve aynı zamanda kamu güvenliği ve düzenine bir tehlike oluşturuyor. Her bir insanın hayatını önemli derecede etkiliyor. Her türlü ekonomik faaliyet ve dolayısıyla tüm iş dünyası etkisi altında kalıyor. Güvenlik ve sağlığın korunması ve de ekonominin yeniden yükselmesinde dur-kalk etkisinden kaçınmak ancak bunların el ele yürütülmesi şartıyla mümkündür. Aşağıda açıklanan özel iş güvenliği tedbirlerinin amacı, enfeksiyon zincirleri kesintiye uğratılarak halkı korumak, çalışanların sağlığını güvence altına almak, ekonomik faaliyeti yeniden başlatmak ve aynı zamanda enfeksiyon eğrisinin orta vadede süreklilik arzeden bir şekilde düzleşmesini sağlamaktır. Bu esnada teknik, organizasyonel ve hatta kişiye özel olmak üzere bir dizi koruma tedbirinin öncelik sıralamasının dikkate alınması gereklidir.

İki net prensip geçerlidir:

- İşletme özelindeki tedbir konseptinden bağımsız olarak azami mesafenin güvenilir bir şekilde yerine getirilemediği ve tereddütte kalınan durumlarda ağız ve burnu kapatan maskeler sunulur ve kullanılır.
- Solunum yolu semptomları ya da ateşi olan kişiler (hekim tarafından örneğin soğukalgınlığı teşhisi koyulmadıysa) genel olarak işletme sahasında bulunmamalıdır. (İstisna: Kritik altyapılarda çalışanlar; bakınız: Robert Koch Enstitüsü RKI tavsiyeleri). İşverenin (örneğin “Enfeksiyon acil durum planları” kapsamında) şüpheli durumların aydınlatılması için bir işleyişi öngörmesi gereklidir (örneğin kişinin ateşi varsa; bakınız: RKI-tavsiyeleri).

II. SARS-CoV-2'nin bulaşmasına karşı koruma amaçlı ve belli bir süre ile sınırlı ek tedbirleri içeren işletmelere özel ek tedbirler konsepti (SARS-CoV-2- İş güvenliği standardı)

Enfeksiyona karşı gerekli koruma tedbirlerinin tehlike değerlendirmesinin sonucuna göre hayata geçirilmesinin sorumluluğunu işveren üstlenir. İşveren bunun için iş güvenliği uzmanlarına ve işletme hekimlerine danışmak ve işyeri temsilcilikleri ile uyumlu hareket etmek zorundadır.

İşletmede bir iş güvenlik komisyonu varsa, komisyon vakit kaybetmeksizin enfeksiyona karşı ek koruma tedbirlerinin hayata geçirilmesinin koordinasyonunu üstlenir ve bunların etki kontrolünü destekler. Buna alternatif olarak işverenin ya da İş Güvenliği Yasası/Alman Kaza Sigortaları Kurumu (ArbSchG/DGUV) madde 13 hüküm 1 uyarınca görevlendirilmiş olan bir kişinin yönetiminde işyeri temsilciliği, iş güvenliği uzmanı ve işletme hekiminin desteği ile faaliyet gösterecek bir koordinasyon ya da kriz kurulu oluşturulabilir.

Özel teknik tedbirler

1. İşyeri düzenlemesi

Çalışanlar diğer kişilerle aralarında yeterince mesafe (en azından 1,5 metre) bırakmalıdır. İş organizasyonu açısından alınan tedbirlere rağmen bunun mümkün olmadığı yerlerde alternatif koruma tedbirlerinin alınması gereklidir. Dışarıdan insanların girip çıktığı yerlerde ve gereken koruma mesafesi yoksa mümkünse çalışma yerlerinin de aralarına şeffaf bölmeler yerleştirilmelidir.

Büro işleri mümkün olduğu kadar evden yapılmalıdır. Mümkün değilse, büro çalışma yerlerinde serbest mekan kapasitelerinin kullanımı ve iş organizasyonu büroların çok amaçlı kullanımından kaçınarak ya da yeterli koruma mesafesi sunarak gerçekleştirilmelidir.

2. Tuvalet ve lavabolar, kantinler ve dinlenme yerleri

El temizliği için cildi koruyan sıvı sabun ve kağıt havlu dispenseri sunulmalıdır. Yeterli temizlik ve hijyen olanağı öngörülmeli, icabında temizlik araları uyarlanmalıdır. Bu özellikle lavabolar ve toplanılan ortak mekanlar için geçerlidir. Kapı tokmaklarının ve trabzanların düzenli olarak temizlenmesi de enfeksiyondan kaçınmak için faydalıdır. Dinlenme yerleri ve kantinlerde örneğin masa ve sandalyeleri birbirlerine fazla yakın yerleştirmeyerek yeterli mesafe sağlanmalıdır. Yemek dağıtımı ve bulaşıkların toplanılması esnasında mümkün olduğu kadar kuyruk oluşmamasına dikkat edilmelidir. İcabında kantin ve yemek saatleri genişletilir. En son ihtimal olarak kantinlerin kapatılması da düşünülmelidir.

3. Havalandırma

Kapalı mekanlarda oda havasındaki patojen sayısı artabileceği için düzenli aralıklarla havalandırmak hijyen için gereklidir ve hava kalitesini artırır. Havalandırma yolu ile havada muhtemelen bulunan patojen damlacık zerre sayısı azaltılır.

Teknik havalandırma tesisatlarına (RLT) ilişkin özel açıklamalar:

RLT üzerinden bulaştırma riski genellikle düşük bir ihtimaldir. Özellikle enfekte hastaların tedavi edildiği ya da enfeksiyöz malzemenin kullanıldığı odalarda RLT'nin kapatılması, bunun oda havasında aerosol yoğunluğu artışına ve dolayısıyla da enfeksiyon riski artışına yol açabilmesinden ötürü tavsiye edilmez.

4. Şantiyeler, tarım, dış hizmetler ve servis hizmetleri, işletme ile bağlantılı nakliye ve ulaşımda enfeksiyon güvenliği tedbirleri

İşletme dışı ama işle bağlantılı (müşteri) temaslarında da en azından 1,5 metre mesafe kuralına uyulmalıdır. Bu faaliyetlerdeki iş akışı ilaveten bir tehlike oluşmadan tek başına çalışmanın mümkün olup olmadığı yönünde gözden geçirilmelidir. Aksi takdirde mümkün olduğu kadar küçük ve sabit ekipler (örneğin 2 ila 3 kişilik) kurarak işletme çalışanları arasında işletme dışı ulaşım ve işlerde farklı insanlarla olan temas sayısı azaltılmalıdır. Ayrıca bu faaliyetler için el hijyeni sıklığı için çalışan yerlere yakın imkan yaratılmalıdır. Bununla birlikte firma araçlarının ilaveten el hijyeni ve dezenfeksiyonu malzemeleri ile kağıt havlu ve çöp torbaları ile donanımı sağlanmalıdır. İş icabı gerekli olan ulaşımlar için araçların birden fazla çalışan tarafından aynı zamanda kullanılmasından mümkün olduğu kadar kaçınılmalıdır. Bunun ötesinde aynı aracı birlikte – aynı zamanda ya da arka arkaya – kullanan kişi çevresi mümkün olduğu kadar sınırlanmalıdır; örneğin belirlenen sabit bir ekibe belli bir aracın tahsis edilmesi ile. Firma araçlarının içi, özellikle de birden fazla kişi

tarafından kullanılıyorsa, düzenli olarak temizlenmelidir. Malzeme tedariki veya teslimatı için ulaşım mümkün olduğu kadar azaltılmalı, tur planlaması buna göre iyileştirilmelidir.

Nakliye ve servis hizmetlerinde tur planlamasında sıhhi imkanları kullanma olanakları düşünülmelidir; çünkü kamuya açık bir çok tuvalet ve lavabo güncel durumdan ötürü kapalı ve el hijyeni sınırlı oranda mümkündür.

5. Toplu olarak kalınan yerlerde enfeksiyon güvenliği tedbirleri

Toplu olarak kalınan yerlerde mümkün olduğu kadar birlikte çalışan küçük ve sabit ekipler belirlenmelidir. Bu ekiplere olanaklar elverdikçe dönüşümlü kullanım ve bundan ötürü, her bir ekibin kullanımından sonra gerekli temizleme işlemlerinden oluşacak ek yükten kaçınma amacıyla, kendilerine ait toplu kullanım alanları (banyo tuvalet ve lavabolar, mutfaklar, ortak kullanıma açık toplantı odası) tanınmalıdır. Prensipten ziyade kişilik yatak odaları öngörülmelidir. Birden fazla kişinin aynı odada konaklaması prensip olarak sadece çiftler ya da yakın aile fertleri için onaylanabilir. Enfekte olan kişilerin erken aşamada izole edilebilmesi için ek odaların öngörülmesi gereklidir. Kalınan odalar düzenli olarak ve sıklıkla havalandırılmalı ve temizlenmelidir. Kalınan yerdeki mutfaklarda bulaşıkların dezenfeksiyonu için ısı derecesinin 60°C üstünde olması gerektiği için bulaşık makinaları bulunmalıdır. Aynı şekilde çamaşır makinaları olmalı ya da düzenli olarak hizmet veren bir çamaşır hizmeti organize edilmelidir.

6. Evden çalışma

Büro işleri mümkün olduğu kadar, özellikle de büro alanlarında birden fazla kişi ve yeterli koruma mesafesi olmadan çalışmak zorunda kalınacak ise, evden görülmelidir. Evden çalışma çalışanların (örneğin çocuklarına ya da bakıma muhtaç yakınlarına) bakım yükümlülüklerini yerine getirmelerine imkan tanıma açısından da katkı sağlayabilir. Yeni İş Kalitesi Girişimi'nin konuya ilişkin sayfalarında (www.inqa.de) işverenler ve çalışanlara evden çalışma yönteminin kullanımına yönelik tavsiyeler sıralanmıştır.

7. İş seyahatleri ve toplantılar

İş seyahatleri ve toplantılar gibi yerinde bulunmak gereken buluşmalar muhakkak en aza indirgenmeli ve mümkün olduğu kadar telekonferans ya da video konferans gibi teknik alternatifler sunulmalıdır. Biraraya gelinmesi mutlaka gerekiyorsa katılanlar arasında yeterince mesafe mümkün olmalıdır.

Organizasyon açısından özel tedbirler

8. Yeterli koruyucu mesafenin sağlanması

Ulaşım yollarının kullanımında (merdivenler, kapılar, asansörler) yeterli mesafe bırakma kuralına göre uyarılma yapılmalıdır. İnsan kalabalığının olduğu bilinen yerlerde (mesai saati ölçüm yerleri, kantin, alet ve malzeme dağıtım yerleri, asansörler vs.) bekleme yerlerinde bırakılacak mesafe örneğin yere yapıştırılan şeritlerle marke edilmelidir. Montaj işlerinde olduğu gibi birden fazla personelin birlikte çalıştığı yerlerde çalışanlar arasında en az 1,5 metre mesafe kuralına uyulmalıdır. Bunun teknik ya da organizasyon açısından mümkün olmaması durumunda alternatif tedbirler (ağız ve burnu kapatan maskelerin takılması) alınmalıdır.

9. İş araç ve aletleri

İş aletleri ve çalışma araçları mümkün olduğu kadar kişiye özel kullanılmalıdır. Bunun mümkün olmadığı durumlarda bunların özellikle diğer kişilere devretmeden önce düzenli aralıklarla temizlenmesi öngörülmelidir. Aksi takdirde alet kullanımından önce (döner parçalara takılma gibi) tehlike yaratmaması şartıyla uygun ve koruyucu eldiven kullanılmalıdır. Bu bağlamda yine kullanım süresi kısıtlamaları ve çalışanların kişisel özellikleri (alerjiler gibi) dikkate alınmalıdır.

10. Çalışma saatleri ve dinlenme araları

Çalışma ve birlikte kullanım alanlarında çalışan sayısı zamana yayma tedbirleri ile (çalışma ve dinlenme zamanlarının kaydırılması, gerekirse vardiyalı çalışma düzeni) azaltılmalıdır. Vardiya planlamasında işletme içi kişisel temasların azaltılması için mümkün olduğu kadar vardiya başına aynı kişilerin denk düşmesi sağlanmalıdır. Mesai başı ve sonunda uygun düzenlemelerle bir çok çalışanın (mesai saati ölçüm yerleri, giyinme odaları, lavabolar ve duşlar gibi) yakın temasta bulunacak şekilde biraraya gelmelerinden kaçınılmalıdır.

11. İş kıyafetlerinin ve PSA'nın saklanması ve temizlenmesi

Her türlü kişiye özel koruyucu ekipman (PSA) ve iş kıyafetinin sadece ait oldukları kişi tarafından kullanımına büyük bir titizlikle dikkat edilmelidir. İş kıyafeti ve PSA'nın gündelik kıyafetlerden ayrı ve kişiye özel saklanmasına imkan tanınmalıdır. İş kıyafetlerinin düzenli aralıklarla temizlenmesi sağlanmalıdır. Ek enfeksiyon riski ve/veya hijyen eksikleri (kirlenme gibi) oluşumu kesinlikle ihtimal dışı ve bu şekilde işletme içi kişisel temastan kaçınılması mümkün görünüyorsa çalışanların iş kıyafetlerini evlerinde giymelerine imkan verilmelidir.

12. İşletme dışı kişilerin çalışma yerlerine ve işletme alanına alınışı

İşletme dışı kişilerin işleme alınma oranı mümkün olduğu kadar asgariye indirgenmelidir. İşletme dışı kişilerin irtibat bilgileri ile işyerine giriş ve çıkış saatleri mümkün olduğu kadar kayda alınmalıdır. İşletme dışı kişilerin ayrıca işlemede güncel olarak SARS-CoV-2 enfeksiyon güvenliği açısından geçerli tedbirlerle ilgili bilgilendirilmeleri gereklidir.

13. Şüpheli vakalarda davranış talimatları

COVID-19 şüpheli vakalarının hızla aydınlatılması için işletme bazında düzenleme getirilmesi gereklidir. Özellikle ateş, öksürük ve soluma güçlüğü Koronavirüs enfeksiyon semptomu olabilirler. İşletmede bununla ilgili mümkün olduğu kadar temassız ateş ölçümü öngörülmelidir.

Bu semptomları olan çalışanların işletme alanını derhal terketmeleri ya da evde kalmaları talep edilmelidir. Şüpheli durum hekim tarafından aydınlatılana kadar çalışanın işgöremezlik durumu varsayılır. Şüpheli vaka durumunda kişi açıklık kazanmak için ilkönce derhal bir pratisyen hekime ya da sağlık dairesine (Gesundheitsamt) telefonla başvurmalıdır. İşveren işyeri pandemi planında teyit edilen enfeksiyon durumlarında enfekte kişi ile temastan ötürü aynı şekilde enfeksiyon riski oluşan kişilerin (çalışanlar ve mümkün olduğu kadar müşteriler) araştırılması ve bilgilendirilmesi için kurallar belirlemelidir.

14. Korona'dan ötürü psikolojik baskının en aza indirgenmesi

Korona krizi sadece işletmelere yönelik bir tehdit ve tedirginlik ortamı yaratmıyor; çalışanların bir çoğunda da büyük korkulara yol açıyor. Müşterilerle tartışma içeren anlaşmazlıkların muhtemelen ortaya çıkması, sistemsel öneme haiz branşlarda uzun süreli yüksek iş yoğunluğu ile sosyal mesafenin gerekleri gibi hususlar psikolojik baskıya yönelik dikkate alınması gereken diğer konulardır. Bu psikolojik ek baskılar tehlike değerlendirmesi kapsamında dikkate alınarak bunlar temelinde uygun tedbirler alınmalıdır.

Kişisel özel tedbirler

15. Ağız ve burun koruma maskesi ve kişisel koruyucu ekipman (PSA)

Diğer kişilerle kaçınılmaz olan temaslarda ya da koruma mesafelerinin yerine getirilemeyeceği durumlarda ağız ve burnu kapatan maskeler, özellikle tehlike içeren çalışma alanlarında ise PSA sunulmalıdır.

16. Öğretici bilgilendirme ve aktif iletişim

Başlatılan önlem alıcı ve iş güvenliği tedbirlerinin işletmede kapsamlı iletişimi sağlanmalıdır. Yöneticilerin çalışanlara bu bilgileri mümkünse merkezi bir şekilde açıklayarak öğretmeleri, davranış kurallarının güvenle uygulanmasını sağlar. Muhatap kişiler işletme genelinde belirlenmeli ve bilgi akışı sağlanmalıdır. Koruyucu tedbirler açıklanmalı ve uyarılar anlaşılır bir şekilde (uyarı levhaları, duyurular, yerde işaretlemeler vs.) ifade edilmelidir. Kişisel ve organizasyonel hijyen kurallarına (mesafe ilkesi, öksürme ve hapşırma nezaket kuralları, el hijyeni, PSA) uyulması gerektiğine dikkat çekilmelidir. Federal Sağlık Bilgi Merkezi (*Bundeszentrale für gesundheitliche Aufklärung*) bilgileri de öğreticilik açısından yararlıdır.

17. Özellikle risk altında olan kişilere yönelik iş sağlığı tedbirleri ve güvenliği

Çalışanların iş sağlığı açısından önlem alabilmeleri ve bunların kendilerine sunulması gereklidir. Çalışanlar bireysel olarak belli bir ön hastalıktan ya da özel nedenlerden ötürü özel risk oluşma durumları dahil işletme hekiminden danışmanlık hizmeti alabilirler. Korku ve psikolojik baskıların da dile getirilebilmesi gereklidir. İşletme hekimi işyerini bilir ve işverene, normal iş güvenliği tedbirleri yeterli değilse, uygun güvenlik tedbirleri önerir. Gerekli olursa hekim ilgili kişiye iş alanını değiştirmesini de önerebilir. İşveren elbette bunu ancak ilgili kişi buna özellikle izin verirse öğrenir. İş sağlığı önlemleri telefonla görüşülebilir. Bazı işletme hekimleri çalışanlara telefonla özel danışma hattı sunar.

III. Ortak SARS-CoV-2-iş güvenliği standartlarının uygulanması ve uyarlanması

Pandeminin uzunca bir süre iş yerinde enfeksiyon güvenliği açısından zorlu bir görev olacağından yola çıkmalıyız. Bu özel zorlu görevin hakkını vermek ve Almanya genelinde ve branşlar üstü tek tip davranış biçimini mümkün kılmak için

- Federal Çalışma ve Sosyal İşler Bakanlığı (BMAS) pandeminin bundan sonraki gelişmesine gecikme olmadan ve eşgüdümlü tepki verebilmek ve icabında mevcut iş güvenliği standardında gereken uyarlamaları yapabilmek için geçici bir süre için „**SARS-CoV-2'ye karşı işyeri güvenlik tedbirleri**“ **Danışma Kurulu**'nu oluşturacaktır. Kurul üyelerinin BMAS ve Federal İş Güvenliği ve İş Sağlığı Kurumu (BAuA), Robert-Koch Enstitüsü (RKI) temsilcilerinden ve Alman Sendikalar Birliği (DGB), Alman İşveren Birlikleri (BDA), Kaza Sigortası Kurumları (UVT), eyaletlerin ikişer temsilcisinden ve bilirkişilerden oluşması amaçlanıyor.
- mevcut SARS-CoV-2 iş güvenliği standardı gerek görülürse kaza sigortası kurumları ve de icabında eyaletlerin denetim makamlarınca **branşlara özel biçimde somutlaştırılacak ve genişletilecektir.**
- Federal hükümet **SARS-CoV-2-iş güvenliği standardını yayınlayacak** ve branşa özel somutlaştırılan ve genişletilen bölümlerine işaret edecektir. Federal hükümet BAuA, BDA, DGB, DGUV ve eyaletlerin iş güvenliği idarelerinden kendi iletişim ağlarını da kullanmalarını rica ediyor. Açıklanan tedbirler (yeni) enfeksiyon eğrisinin düzleşmesinin sağlanmasına bir katkıdır. Federal devlet, eyaletler ve kaza sigortalarınınca yüklenilen Ortak Alman İş Güvenliği Stratejisi (**GDA**) de SARS-CoV-2-iş güvenliği stratejisinin ve branşa özel somutlaştırılan hususlarının işletme düzeyinde iş dünyasına uygulanmasını aynı şekilde destekleyecektir.